

Het heiligenboek

Carolus Borromeüs (1) *Tom Zwaenepoel*

Tijdens zijn angelus van 4 november 2007 omschreef de Duitse paus Benedictus Carolus Borromeüs als een „ideaal voorbeeld van een herder” die in liefde, leer, apostolische ijver en vooral in gebed „voorbeeldig” was. Ook zijn Poolse voorganger had tijdens een toespraak tot Poolse pelgrims (4 november 2004) die heilige geroemd. „De vroomheid van deze ijverige bisschop, vernieuwer van de Kerk na het Concilie van Trente en royale helper van de armen steunt op de liefde voor Jezus’ kruis en het geheim van diens dood en verrijzenis.”

Carolus Borromeüs wordt geboren in 1538 op het slot Arona aan het Lago Maggiore. Hij is het derde kind van een invloedrijke, adellijke familie met een moeder uit het geslacht van de Medici. Al vroeg voelt hij zich geroepen tot de geestelijke stand. Hij gaat op zevenjarige leeftijd naar een kloosterschool, waar hij als geestelijke wordt ingekleed. Als twaalfjarige wordt hij ingezet als abt van de benedictijnen van Arona. Op dat ambt maakt de familie aanspraak, omdat het met heel wat inkomsten verbonden is. Als veertienjarige begint hij in Pavia zijn studie in de rechten, die hij in 1559 met een doctorstitel afsluit. Zijn oom Giovanni Angelo Medici, pas verkozen tot paus

Pius IV, roept hem naar Rome en benoemt hem tot staatssecretaris en later kardinaal-diaken. In die functie heeft hij veel invloed op de staats- en kerkpolitiek. De dood van zijn broer Federico, op wie hij erg gesteld is, brengt een ommekeer in zijn leven (1562). Als zijn familie erop aandringt te trouwen, laat hij zich in het geheim tot priester wijden en leidt verder een streng ascetisch leven (1563). Kort daarop ontvangt hij de bisschopswijding. In 1564 wordt hij aartsbisschop van Milaan. Tijdens de grote pest van Milaan (1576-1578) neemt hij maatregelen om de zieken te verzorgen, wat velen het leven redt, maar zijn eigen gezondheid aantast. In 1578 ontstaat uit die arbeid de orde van de oblanten van de heilige Ambrosius. Uitgeput sterft Carolus in 1584.

„Carolus zal grote dingen doen en ooit in de Kerk schitteren als een ster”, zou een professor van de universiteit van Pavia uitgeroepen hebben, als zijn beste student met grootste onderscheiding voor het juridische doctorexamen slaagt (1559). En inderdaad, hij wordt een groot bisschop die van zijn opdracht helemaal zijn levenstaak maakt. Zijn voorbeeldige levenswandel uit zich in zijn motto *Humilitas* (deemoed). Zoals Jezus wil hij

dienaar van iedereen zijn. Hij is streng, vast, bidt, vereert Jezus’ lijden en doet aan Bijbelstudie. Dan schenkt hij zijn familievermogen aan de armen en richt tehuizen op voor verwaarloosde kinderen, ziekenhuizen en liefdadigheidsinstellingen. Tijdens de hongersnood van 1569 maakt hij schulden om voedsel te kunnen uitdelen. Wanneer de pest zeven jaar later in Milaan uitbreekt, neemt zijn invloed toe door zijn onverschrokkenheid en opofferingsgezindheid. Terwijl de gouverneur en alle bestuurders uit de stad vluchten, verplicht Carolus iedere priester, monnik en kloosterzuster te blijven en de pestlijders bij te staan. Zelf geeft hij dag na dag het voorbeeld: hij bezoekt en troost de zieken, dient hun sacramenten toe en koopt met het geld van de schatkist van het bisdom voedsel en medicijnen.

Door zijn ijver, wijsheid en energie wordt Carolus een van de belangrijkste theologen en geestelijke leiders van de katholieke hervorming van de zestiende eeuw. Hij zet zich in voor de heropening en voleindiging van het Concilie van Trente (1563). Met diverse synodes en zijn *Acta ecclesiae mediolanensis* (1582) draagt hij bij tot de uitvoering van de goedgekeurde decreten bij geestelijkheid, kloosters en bevolking. Tot

op vandaag is zijn codex van pastorale wetgeving gezaghebbend. Carolus bezoekt alle kloosters, tot in de dalen van de Alpen, en de achthonderd parochies van zijn diocesis, sommige meerdere keren, om zich te informeren over de gang van zaken, om tucht in te voeren of te herstellen. Hij vernieuwt het kloosterleven en sticht een nieuwe congregatie van seculiere priesters, de oblanten.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

16 december, 18.22 uur, Canvas. In de ARTE-serie *Beeldgeheimen* de documentaire *La capitulation du Japon*. Op 2 september 1945 moet Japan aan boord van het slagschip *Missouri* de overgave-documenten ondertekenen. De plechtigheid dreigt op het laatste nippertje te mislukken. Wat is er gebeurd?

20 december, 13.55 uur, één. Matilda, hedendaags sprookje uit 1996 van Danny DeVito, naar de gelijknamige roman van Roald Dahl. Matilda is superintelligent, maar dat beseffen haar domme ouders niet. Op school zwaait mevrouw Trunchbull meedogenloos de plak, maar Matilda heeft ook nog een bijzondere gave waarmee ze de boze grote mensenwereld letterlijk op haar kop zet.

20 december, 20.30 uur, één. Marina, geromantiseerde biografie uit 2015 van Stijn Coninx over de jeugd jaren van Rocco Granata, het grote verhaal van een via de muziek rebellerende jongeman tegen de achtergrond van de Italiaanse migratie naar België in de jaren 1950. Met Matteo Simoni als Rocco Granata.

De vrome kudde

Problemen *Ingezonden door Gunther Jacobs*

Klaagt Wannas bij zijn vriend:

– Ik heb veel problemen met mijn bureu. Gisteren bonkten ze midden in de nacht wel een halfuur op de tussenmuur.

De vriend is een en al begrip:

– Inderdaad, hoogst vervelend. Ze hebben je zeker behoorlijk wakker gehouden?

Zegt Wannas:

– Dat viel al bij al best nog mee. Ik was toch trompet aan het spelen.

Deugd *Ingezonden door Gerrit Mulder*

Vraagt de lector aan de pastoor:

– Waarover gaat u straks preken, mijnheer pastoor?

Antwoordt de pastoor:

– Over de deugd van de spaarzaamheid.

Zegt de lector snuivend:

– Nou ja, dan zouden we de collecte misschien beter vooraf houden

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen...

Kent u er nog een leuke? **KERK & leven • Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

eigenmachtig kromme lijn	hert	heide- meertje bezoek	reeds	knevel strijd- perk	mors- doekje
→	↻7	↘	→	↻2	↘
gelaats- kleur	→	→	↘	→	→
losse overtrek	→	→	↘	→	→
↘	↻9	→	→	↘	↻6
veld- vrucht	↻5	→	→	↘	↘
↘	↻5	→	→	↘	↘
welge groei	→	→	↘	→	↘
gedwee	→	→	↘	→	↘
↘	↻8	→	↘	↻4	↘
elk plaats in Frankrijk	↻1	→	→	→	→
↘	↘	→	→	↘	↻3

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Oplossing van deze puzzel:
dakterrass